

**Wyrok z dnia 3 lutego 1995 r.
I PRN 87/94**

Art. 28 ustawy budżetowej na rok 1992 z dnia 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. Nr 50, poz. 229) ustanawiający okresowe zawieszenie przewidzianej w art. 71 § 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz. U. z 1994 r., Nr 7, poz. 25) waloryzacji wynagrodzenia sędziów nie jest niezgodny z zasadą państwa prawnego wyrażoną w art 1 oraz zasadami praworządności i legalności, wyrażonymi w art. 3, a także zasadą niezawisłości sędziowskiej, wyrażoną w art. 62 oraz zasadą równości, wyrażoną w art. 67 ust. 2 przepisów konstytucyjnych pozostawionych w mocy na podstawie art. 77 ustawy Konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 84, poz. 426).

Przewodniczący SSN: Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Józef Iwulski, Maria Mańkowska,

Sąd Najwyższy, przy udziale prokuratora Witolda Bryndy, po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 1995 r. sprawy z powództwa Marzeny I. przeciwko Sądowi Rejonowemu i Sądowi Wojewódzkiemu w S. o wynagrodzenie, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie z dnia 20 kwietnia 1994 r., [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i zmienił poprzedzający go wyrok Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Szczecinie z dnia 9 marca 1994 r., [...] w części uwzględniającej żądania pozwu (pkt I i IV) w ten sposób, że powództwo oddalił.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 9 marca 1994 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Szczecinie zasądził na rzecz powódki Marzeny I. od pozwanego Sądu Rejonowego w S. kwotę 14.911.585 zł z ustawowymi odsetkami tytułem wyrównania wynagrodzenia za okres od dnia 1 czerwca 1992 r. do dnia 31 grudnia 1992 r. oraz skapitalizowanych odsetek i oddalił powództwo w pozostałej części.

Sąd ten ustalił, że w spornym okresie powódka była sędzią Sądu Rejonowego w Szczecinie. Zasądzone wynagrodzenie stanowi różnicę między wynagrodzeniem należnym powódce na podstawie art. 71 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz. U. z 1990 r., Nr 23, poz. 138 ze zm.), a wynagrodzeniem faktycznie wypłaconym. Zdaniem Sądu I instancji ustawa budżetowa na 1992 r. (Dz. U. Nr 50, poz. 229), na podstawie której pozwany wypłacał powódce wynagrodzenie, jest aktem adresowanym jedynie do organów administracji państwowej, nie może więc być uznana za akt zawierający normy płacowe. Nie zawiesza ona obowiązywania art. 71 Prawa o ustroju sądów powszechnych.

Wyrokiem z dnia 29 kwietnia 1994 r. Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych w Szczecinie oddalił rewizję strony pozwanej. Zdaniem tego Sądu ustawa budżetowa zawiera normy o charakterze finansowo-ustrojowym i pozostaje w funkcjonalnym podporządkowaniu w stosunku do ustaw przyznających świadczenia dla obywateli. Z tego względu ustawa budżetowa nie może uchylać przepisów Prawa o ustroju sądów powszechnych, przewidujących kwartalną waloryzację wynagrodzeń sędziów.

Wyrok ten zaskarżył rewizją nadzwyczajną Minister Sprawiedliwości zarzucając rażące naruszenie art. 28 ustawy budżetowej na rok 1992 z dnia 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. Nr 50, poz. 229) i wniósł na podstawie art. 417 § 1 k.p.c. o jego uchylenie oraz o uchylenie wyroku Sądu I instancji w części uwzględniającej powództwo i o przekazanie sprawy temu ostatniemu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Zdaniem rewidującego, błędny jest pogląd Sądów obydwu instancji, że przy ustalaniu wynagrodzenia sędziów w spornym okresie należy stosować art. 71 Prawa o ustroju sądów powszechnych. Fakt, że w ustawie budżetowej nie dokonano wyraźnie zmiany bądź uchylenia tego przepisu jest w sprawie bez znaczenia. Przepisy powołanych ustaw uchylają w okresie ich obowiązywania moc obowiązującą art. 71 Prawa o ustroju sądów powszechnych zgodnie z regułą *lex posterior derogat priori*. Bez znaczenia jest również, według rewidującego, że regulacja prawna wynagrodzeń sędziów została zamieszczona w ustawie budżetowej. O znaczeniu i wykładni konkretnego przepisu decyduje bowiem jego treść i wynikająca z niego funkcja, którą przepis ten ma spełniać.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rewizja nadzwyczajna jest uzasadniona.

W sprawie sporny jest charakter art. 28 ustawy budżetowej na rok 1992. W tym zakresie wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny w pkt 2 orzeczenia z dnia 8 listopada 1994 r., P. 1/94, według którego art. 28 ustawy budżetowej na rok 1992 z dnia 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. Nr 50, poz. 229), ustanawiający okresowe zawieszenie przewidzianej w § 2 art. 71 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz. U. z 1994 r., Nr 7, poz. 25) waloryzacji wynagrodzenia sędziów, ze względu na to, że został wprowadzony pod rządem art. 24 i 27 Konstytucji RP (art. 78 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym - Dz. U. Nr 84, poz. 426), nie jest niezgodny z zasadą państwa prawnego, wyrażoną w art. 1 oraz zasadami praworządności i legalności, wyrażonymi w art. 3 przepisów konstytucyjnych, pozostawionych w mocy na podstawie art. 77 Ustawy Konstytucyjnej. Przepis art. 28 ustawy budżetowej na rok 1992 nie jest także niezgodny z zasadą niezawisłości sędziowskiej, wyrażoną w art. 62 oraz zasadą równości, wyrażoną w art. 67 ust. 2 przepisów konstytucyjnych.

Podzielając poglądy wyrażone przez Trybunał Konstytucyjny należy wskazać na argumenty świadczące o błędności stanowisk Sądów I i II instancji. W czasie uchwalania ustawy budżetowej na rok 1992 obowiązywał art. 24 Konstytucji RP, który zobowiązywał Sejm do corocznego uchwalania budżetu. Ani ten przepis, ani odnoszący się do ustawy budżetowej przepis art. 27 Konstytucji RP, nie określały zakresu treści ustawy budżetowej. Dopiero art. 20 Małej Konstytucji określił jako wyłączny przedmiot

ustawy budżetowej "dochody i wydatki państwa". Zjawisko zamieszczenia w ustawie budżetowej przepisów prawa materialnego, przed wejściem w życie Małej Konstytucji, miało w polskiej praktyce legislacyjnej charakter względnie trwały i nie dostrzegano podstaw do zakwalifikowania go jako prawnie niedopuszczalnego. Ponadto wszystkie ustawy mają taką samą rangę prawną. Wyższości jednych ustaw w stosunku do drugich nie można domniemywać, taka hierarchia musiałaby wynikać z Konstytucji.

Wobec tego pominięcie przez Sady obu instancji art. 28 ustawy budżetowej na rok 1992 należy uznać za rażące naruszenie prawa. Skutkuje to uchylenie zaskarżonego wyroku. Ponieważ powódce w okresie objętym żądaniem pozwu, wypłacono wynagrodzenie w sposób prawidłowy, w wysokości wynikającej z cyt. art. 28 ustawy budżetowej na rok 1992, należało wyrok Sądu I instancji zmienić i powództwo oddalić.

Z powyższych względów, na mocy art. 422 § 1 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

=====